

Dkt. Roger Green, Ukristo wa Marekani, Kipindi cha 3, Roger Williams na Tofauti za Kidini huko Rhode Island

© 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 3 kuhusu Roger Williams na Utofauti wa Kidini huko Rhode Island.

Katika hotuba hii, siku za Ijumaa, napenda kupata usomaji mdogo tu kutoka kwa kitu tunachozungumzia na wakati mwingine kidogo cha aina ya ibada.

Kwa hivyo leo, Ijumaa, nataka kusoma sehemu ndogo tu ya barua. Hii ni barua kutoka kwa mwanaume kwenda kwa mkewe. Nitaachana na hali ya barua kwa dakika moja tu, kisha tutazungumzia kilichomfanya aandike barua hii.

Imeandikwa na mwanaume anayeitwa William Ledra. Hilo halikupigii kelele. Hatuzungumzii kumhusu katika kozi, lakini hapa anamwandikia mkewe.

Mivuto mizuri ya nyota ya asubuhi, kama mafuriko yanayotiririka katika makao yangu yasiyo na hatia, imenijaza furaha ya Mungu katika uzuri wa utakatifu, kwamba roho yangu ni kama haikukaa katika hema ya udongo. Loo, mpendwa wangu, nimengoja kama njiwa kwenye dirisha la safina, na nimesimama tuli katika zamu hiyo, ambapo moyo wangu ulifurahi, ili niweze kusema maneno machache kwako katika upendo na uzima, yaliyofungwa na roho ya ahadi, ili ladha yake iwe ladha ya uzima kwa maisha yako, na ushuhuda ndani yako wa kifo changu kisicho na hatia. William Ledra alikuwa Quaker wa mwisho kunyongwa kwenye Boston Common, na hii ndiyo barua aliyomwandikia mkewe asubuhi ambayo walimpeleka kumtundika huko Boston Common.

Kwa hivyo, kumbuka, kulikuwa na Waquaker wanne waliotundikwa kwenye Boston Common, lakini wote walikuwa tayari kwenda kwa ajili ya uelewa wao wa Kristo ni nani na uelewa wa kile ambacho Mungu amefanya katika maisha yao. Kwa hivyo, hii ni barua kwa mkewe kabla tu hajapelekwa Boston Common. Sawa, tunaendelea vizuri, nadhani.

Sisi ni mhadhara nambari mbili, Roger Williams na Utofauti wa Kidini huko Rhode Island. Kwa hivyo, tuko mahali tunapopaswa kuwa katika mihadhara. Jambo la kwanza tulilozungumzia lilikuwa Roger Williams.

Na nilijaribu kutaja siku nyingine kwamba ikiwa ningeombwa kuchagua mmoja wa watu muhimu zaidi katika kozi hii, ningelazimika kumweka kwenye orodha. Yeye ni mkosoaji sana na amejikita katika Kisiwa cha Rhode na Providence, koloni lililojitolea kwa uhuru kamili wa kidini na uhuru kamili wa kidini. Na hilo litatumika pia katika utamaduni mpana wa Marekani.

Lakini yeye ni muhimu sana. Nadhani hiyo ndiyo sehemu tunayoelekea. Tulizungumzia kuhusu hija yake mwenyewe, sivyo? Alitoka Anglikana hadi Puritan hadi Baptist hadi mtafutaji, na akaishia kuwa mtafutaji maishani mwake.

Kwa hivyo hiyo ni hija ya Roger Williams. Nadhani labda tulitaja hilo. Sidhani kama kweli tulifika Rhode Island.

Kwa hivyo, namaanisha, simaanishi hivyo kihalisi, lakini kwa upande wa kwamba hatukufika Rhode Island. Kwa hivyo, hebu tuendeleo hadi Rhode Island hapa na tuseme mambo machache kuhusu Rhode Island. Loo, sihitaji hilo bado.

Sawa. Sasa, jambo la kwanza kuhusu Rhode Island ni kwamba alianzisha koloni hili. Jambo la kwanza tunalotaka kulizingatia ni kwamba Roger Williams mwenyewe hakuwapenda Quakers.

Hakupenda theolojia yao. Tutazungumzia mengi kuhusu theolojia ya Quaker. Hakupenda theolojia yao.

Alikasirika sana kuhusu miundo yao ya kitheolojia, lakini aliwakaribisha katika koloni lake kwa sababu ya uhuru kamili wa kidini. Kwa hivyo, angekuwa mwaminifu kwa kanuni yake mwenyewe ya uhuru kamili katika koloni lake, ingawa hakuwapenda Waquaker na hakuchukua walichofundisha. Kile ambacho hangefanya ni kutumia mkono wa serikali kuwaadhibu watu kwa imani zao za kidini.

Alikuwa ameona mengi ya hayo huko Ulaya. Alikuwa ameona mengi ya hayo huko Boston. Kwa hivyo, hangetumia mkono wa serikali kuwaadhibu watu kwa kile walichoamini.

Hilo halingetokea. Aliamini katika kutenganishwa kabisa kwa kanisa na serikali. Na kwa upande wa kanisa, aliamini katika uhuru kamili kwa watu kuwa wa kidini au kutokuwa wa kidini.

Kwa hivyo, haikuwa tu suala la kwamba haikuwa tu suala la uvumilivu hapa kwa Roger Williams. Ilikuwa suala la uhuru kamili. Sawa, sasa jambo lingine ninalotaka kutaja kuhusu Rhode Island ni kwa sababu tunatumia Rhode Island kama aina ya mfumo huu wa uhuru wa kidini katikati ya kutovumiliana kwingi kwa kidini, lakini kwa sababu tunatumia Rhode Island kama mfumo wetu, hebu tusonge mbele hadi karne ya 18 na hadi miaka ya 1700, 1776, kwa mfano.

Kwa hivyo, hebu tuendeleo mbele kwa waanzilishi. Na tutazungumzia kuhusu wao katika hotuba tofauti, lakini hatuhitaji kuwa na wasiwasi kuhusu hilo hivi sasa. Kitu pekee ninachotaka kufanya ni kulinganisha kidogo na kulinganisha.

Roger Williams alitegemea uelewa wake wa uhuru wa kidini, uhuru wa kidini, na kutengana kwa kanisa na serikali kwa Biblia pekee. Aliamini kwamba haya ndiyo mafundisho ya maandiko. Unapoendelea hadi miaka ya 1700, 1776, na kadhalika, kanuni ambazo mara nyingi zilitumika zilikuwa kanuni za Mwangaza.

Zilikuwa kanuni za kifalsafa, si mara zote na si lazima ziwe kanuni za kibiblia. Kwa hivyo, tuna jambo linalotokea na Roger Williams huko Rhode Island katika miaka ya 1630 kutokana na kile kitakachotokea katika miaka 750 baadaye. Kwa hivyo unachotaka kufanya akilini mwako ni kulinganisha na kutofautisha aina hiyo ya uelewa wa uhuru wa kidini, misingi ya uhuru wa kidini ni nini, uhuru wa kidini, na misingi ya kutenganisha kanisa na serikali.

Kwa hivyo, unataka kufikiria kuhusu mambo hayo unapolinganisha na kulinganisha. Na kile tulichokianzisha hapa Rhode Island na Roger Williams ni cha kipekee sana. Hadi sasa, ni cha kipekee, bila shaka kuhusu hilo.

Sawa, twende kwa C. Twende kwa George Fox. Nataka kusema mambo machache kuhusu George Fox kwa sababu ni muhimu kwa kile tutakachozungumzia na Quakers. Kwa hivyo, wacha nifanye mambo machache ya wasifu na George Fox.

Una miadi yake hapo, George Fox. Sawa, George Fox alizaliwa Uingereza na kukulia katika utamaduni wa Kianglikana, lakini hata mapema maishani, George Fox alikasirika sana kwamba kanisa lilidhibitiwa na serikali. Alikasirika sana kuhusu uhusiano kati ya kanisa na serikali na kuhusu udhibiti wa serikali juu ya kanisa kwa sababu hakufikiri kwamba hilo lilikuwa kanisa la Agano Jipya.

Hakuona hili kama kanisa la Agano Jipya kulingana na kile alichokuwa akipitia. Na hivyo hilo lilimsumbua. Kwa hivyo, George Fox wakati huo, kwa hivyo, kwa njia fulani, alikatishwa tamaa kwa njia mbili.

Kwa hivyo acha nitajie njia mbili za aina yake mwenyewe, sijui, kuchanganyikiwa, kuanza hija, na kisha kuona jinsi anavyoweza kufaulu katika hilo. Kwa hivyo, nambari moja, anaposoma Biblia au anaposoma kuhusu historia ya kanisa la kwanza, anasoma kuhusu watu waliojazwa roho, watu waliojazwa Roho Mtakatifu. Kitabu cha Matendo ni mfano mzuri, na kadhalika, lakini watu wamejazwa Roho Mtakatifu.

Lakini hakumwona mtendaji huyo katika maisha ya kanisa nchini Uingereza katika karne hii ya 17, na hakumwona mtendaji huyo katika maisha yake mwenyewe. Kwa hivyo, anaanza kuhoji, jambo ambalo linamkasirisha. Ikiwa ndivyo kanisa

linavyopaswa kuwa, ni wapi nilipoishi, na liko wapi katika maisha yangu mwenyewe? Kwa hivyo hilo lilikuwa jambo moja.

Sawa, jambo la pili ni kwamba aliomba ushauri kutoka kwa watu wengi, washauri wengi, washauri wengi kwa upande wa marafiki, washauri, na kadhalika. Aliomba ushauri kutoka kwa watu wengi na akafikiri kwamba labda angeweza kuzungumza kuhusu kukatishwa tamaa kwake na watu hawa. Lakini alijikuta, na baadhi yao huenda walikuwa marafiki wa karibu, lakini alijikuta, katika kuzungumza naye, aligundua kwamba alikuwa kinyume cha kitheolojia na marafiki zake.

Hawakuweza kuona alichokuwa akijaribu kufikiria kitheolojia. Na kwa hivyo kulikuwa na kuchanganyikiwa kweli hapo pia. Kwa hivyo, kuchanganyikiwa nambari moja ni kwamba ninasoma kuhusu watu hawa wote waliojazwa roho. Kwa nini mimi sipendi hivyo, na kwa nini kanisa haliko hivyo? Na nambari mbili, nina mawazo haya ambayo nataka kuyazungumzia na marafiki, lakini inaonekana kuna pengo kati yangu na wao.

Kwa hivyo, kinachotokea kwa George Fox basi ni kwamba anapokea uzoefu wa uongofu kutoka kwa Mungu, na kisha anajitosa mwenyewe kuhubiri injili. Kwa hivyo, George Fox alihisi kwamba Mungu alikuwa amehamisha maisha yake kwa njia ya kipekee. Na George Fox alihisi uzoefu wa kidini sana maishani mwake.

Na alikuwa na mwelekeo wa kuizungumzia kama nuru ya ndani ya Kristo. Kristo yuko moyoni mwangu; Nina nuru ya Kristo moyoni mwangu sasa, na ninachotaka kufanya sasa ni kwamba nataka kutoka, na ninataka kuhubiri nuru hiyo ya ndani ya Kristo, kwa kuzingatia uzoefu, ni wazi. Kwa hivyo, George Fox aliamua kutoka na kufanya hivyo, na alianza aina yake ya hija mwaka wa 1648.

Kwa hivyo, kuna tarehe yake, nami nilimpa tarehe yake usiku wa leo, 1624. 1648 ndipo anapoanza aina yake ya hija ya kiroho, na anatoka na kuamua kuwa mhubiri anayehubiri kuhusu nuru ya ndani ya Kristo. Hakuna aina ya jina la dhehebu kwa hili.

Hana dhehebu bado. Hana harakati bado. Hana watu karibu naye bado.

Lakini mwaka wa 1648, alianza kuhubiri. Njia yake ya kuhubiri ni kwamba atahubiri kuhusu nuru ya ndani ya Kristo popote anapoweza, mitaani, mijini, na vijijini. Wakati mwingine, makanisa yangemruhusu kuzungumza katika makanisa yao baada ya ibada ya asubuhi, na wakati mwingine, yangemruhusu kuzungumza na watu waliopendezwa na nuru hii ya ndani ya Kristo.

Na kwa hivyo kinachotokea, bila shaka, ni kwamba anaanza kupata aina fulani ya wafuasi wa mwanga huu wa ndani wa Kristo. Sasa, anakutana na wanandoa ambao ni muhimu sana katika historia ya Quaker, na majina yao ni Judge na Margaret Fell. Hii inakuwa muhimu kwa kusambaza kile tutakachokijua kama harakati ya Quaker.

Jaji Fell, hiyo ndiyo cheo chake. Alikuwa wakili. Ninaamini jina lake lilikuwa Thomas, lakini alizingatia cheo cha kazi yake kama mshauri, wakili, na wakili.

Kwa hivyo, mara nyingi hurejelewa katika fasihi kama Judge Fell na Margaret Fell. Na hukutana na Judge na Margaret Fell. Hukutana nao mahali panapoitwa Swarthmore Hall, ambayo ndiyo njia ambayo watu hawa, Judge na Margaret Fell, ni matajiri.

Na kwa hivyo, walikuwa na aina hii kubwa ya jumba kubwa na mali nyingi, watumishi wengi, na kadhalika. Kwa kifupi, Judge na Margaret Fell wanaaminishwa naye kuhusu nuru hii ya ndani ya Kristo. Kwa hivyo, alileta ushawishi mioyoni mwao kuhusu nuru ya ndani ya Kristo.

Na huo ndio mwanzo wa aina ya shirika la harakati inayoitwa Quakers. Kwa hivyo, Swarthmore Hall inakuwa makao makuu ya Quakers. Na kutoka kwa aina hiyo ya makao makuu, watu kadhaa ambao wameshawishika na nuru hii ya ndani ya Kristo hutoka kote Uingereza, Scotland, na Wales na kuanza kuhubiri kuhusu nuru hii ya ndani ya Kristo.

Acha nikupe, sawa, naweza kukupa takwimu moja, lakini acha nimalizie na Roger Williams, kisha tutahama. Acha nimalizie naye, kisha tutahama na George Fox, na tutahamia kwenye D, kuibuka kwa Quakers. Lakini acha nimalizie hadithi yake haraka. Nambari zinaongezeka haraka, ambazo tutazona baada ya muda mfupi tu.

Na kisha Jaji Fell anakufa, na anamwoa Margaret Fell. Kwa hivyo, Margaret Fell anakuwa mke wake. Na ikiwa yeyote kati yenu ana nia ya kuandika moja ya karatasi, unajua, tuna karatasi nne unazoweza kufanya.

Mojawapo ya mada zinazojadiliwa ni wanawake katika Ukristo wa Marekani. Na Margaret Fell alikuwa kiongozi mwanamke muhimu sana wa harakati ya Quaker katika Ukristo wa Marekani. Wakati mwingine aliteseka sana.

Alitoka katika malezi haya yenye upendeleo mkubwa, lakini kwa sababu alikuwa Mquaker, mara nyingi alifungwa gereza na kadhalika, kwa hivyo alijua sehemu hiyo ya maisha pia. Kwa hivyo ndivyo George Fox alivyo muhimu. Ni mtu mkosoaji sana kujua.

Kwa hivyo, tunachukua muda kidogo kuzungumza kumhusu. Lakini hebu tuzungumzie D, kuibuka kwa Quakers. Hebu tuone jinsi harakati hii ilivyoendelea.

Kama unafuata muhtasari wako kwenye ukurasa wa 12, tazama kuinuka kwa Quakers. Sawa, kama tunatumia yapata miaka ya katikati ya 1600 kwa mwanzo wa harakati hii, kama tukitumia hiyo kama aina ya kipimo cha mwanzo wa harakati, kwa kweli alileta ushawishi kwa Fells mnamo 1652, na kwa sababu walikuwa muhimu

sana kwa aina fulani kusaidia kuanzisha Quakerism. Kama tukitumia hiyo kama kipimo, endelea mbele kwa dakika moja tu hadi 1700.

Kwa hivyo endelea kama miaka 50 mbele, 1700. Kufikia 1700, kote Uingereza, Scotland, na Wales, ilikuwa imejikita sana Uingereza, lakini kufikia 1700, kulikuwa na Waquaker 100,000. Huo ni ukuaji wa ajabu sana.

Kwa hivyo, ni wazi, ujumbe wa Quaker unavutia. Kuna kitu kuhusu ujumbe wa Quaker maishani ambacho kinawavutia sana watu na kitu kuhusu watu kutoridhika na aina yao ya maisha ya kidini, ambayo ni maisha ya kidini ya kawaida zaidi katika Uanglikana. Kwa hivyo, karibu Quaker 100,000 kufikia mwaka wa 1700.

Hili ni jambo la kushangaza sana. Sawa, jambo lingine kuhusu kuibuka huku kwa Waquaker. Inavutia sana kwamba Waquaker walivutia; ujumbe wa Waquaker ulikuwa na mvuto kwa watu wa kila aina.

Kwa mfano, kuna watu matajiri sana kama vile Fells, na mtu anayeitwa William Penn ambaye tutamzungumzia baadaye, lakini kulikuwa na watu matajiri sana, matajiri, wenye ushawishi, watu wa tabaka la juu ambao walikuja kuwa Quaker, lakini Quakerism pia ilivutia tabaka la chini kabisa, tabaka la watumishi pia, na pia kila kitu cha kati. Sasa, tofauti za kitabaka tunazofikiria za tabaka la juu, tabaka la kati, na tabaka la chini; kulikuwa na utelezi fulani huko Uingereza katika karne ya 17 na karne ya 18, lakini kimsingi, ilivutia matabaka yote. Kwa hivyo, mtu kama William Penn angeweza kuwa Quaker, na mtu kama mtumishi wa hali ya chini nyumbani angeweza kuwa Quaker pia.

Sawa, sasa jambo lingine tunalopaswa kuzingatia ni jina la watu hawa, wanaoitwa Quakers. Naam, linavutia sana. Jina hilo walipewa kwa sababu katika ibada zao za awali, hufikirii Quakers hivi.

Sidhani kama hivyo, lakini tutagundua nitakapokuuliza. Hata hivyo, katika ibada zao za awali, katika harakati za awali za Quaker, ibada zao za kidini zilikuwa za kelele sana. Kulikuwa na densi nyingi, kuimba sana, na zilikuwa za kelele sana. Na kwa hivyo, wakati baadhi ya Quaker walipoletwa mbele ya jaji, jaji alisema, ninyi ni Quaker kwa sababu mnatetemeka wakati wa ibada yenu ya kidini, na kila mtu nchini Uingereza anajua kwamba mnatetemeka, na kila mtu anafikiri hii ni kashfa kweli.

Kwa hivyo, walipewa jina Quaker, na walipewa kwa njia isiyo ya heshima, lakini walilichukua kama beji ya heshima. Kwa hivyo, walisema, hatujali kujiita Quaker. Hatujali hilo.

Hiyo haikuwa ndiyo sababu ya awali alituita Waquaker, lakini hatujali kujiita Waquaker. Lakini walipendelea maneno mengine, na neno walilopendelea zaidi, namaanisha, nina maneno mengi, watoto wa nuru, wachapishaji wa ukweli, watu wa

Mungu, na dharau inayoitwa Waquaker, na kadhalika. Lakini kulikuwa na neno moja walilopendelea, na hilo lilikuwa neno marafiki.

Sisi ni jamii ya marafiki, na hilo linatokana na msemu wa Yesu, ninyi ni marafiki zangu mkitenda ninayowaamuru. Kwa hivyo, walisema, ndivyo tulivyo. Sisi ni marafiki, na sisi ni jamii ya marafiki.

Je, kuna yeyote kati yenu aliyewahi kuhudhuria mkutano wa Quaker? Kwa bahati yoyote, je, umewahi kuhudhuria mkutano wa Quaker? Je, ulikuwa mkutano mtulivu sana? Una maoni gani kuhusu mkutano wa Quaker? Hivyo ndivyo unavyofikiria. Sawa. Acha niseme kwa njia nyingine.

Unapofikiria ibada ya Quaker, unafikiria nini leo? Ukimya. Unafikiria ukimya. Sijui kuhusu uzoefu wako, lakini bado, katika baadhi ya makanisa ya Quaker, wanaume na wanawake watakaa kando, lakini hakuna mtu aliyewekwa wakfu katika dini ya Quaker, kwa hivyo kila mtu wa kawaida ni mhudumu kwa njia fulani.

Kwa hivyo, mtu yeyote anaweza kusimama na kutoa neno kutoka kwa Mungu, ambaye ameangazwa na Roho Mtakatifu. Mtu yeyote anaweza kusimama na kusema neno, lakini mkutano mara nyingi utakuwa kimya. Sijui kama mkutano uliohudhuria ulikuwa kimya sana hadi mtu fulani akasimama na kusema.

Saa moja ya ukimya, walichosikia kutoka kwa Bwana. Wanaume na wanawake ndio waliozungumza, kwa hivyo ilikuwa wanaume na wanawake. Kwa hivyo, saa moja ya ukimya, kisha unasimama na kuzungumza.

Namaanisha, hivyo ndivyo unavyojua kuhusu mkutano wa Quaker leo. Baadhi ya vikundi vya Quaker vimechukua jukumu la kiinjilisti zaidi; vinaonekana kama kanisa la kiinjilisti. Kama ungeingia, kungekuwa na uimbaji, nyimbo za dini, mahubiri, na kadhalika.

Lakini aina hiyo ya ibada ya kimya kimya, na kisha baadhi ya watu wakiongozwa na Roho kuzungumza, ndivyo unavyojua. Naam, hiyo haikuwa kweli mwanzoni kwa Waquaker. Hiyo ndiyo sehemu ya watulivu ya Waquaker kwa sababu walihisi kwamba mikutano hiyo ya awali ilikuwa na kelele nyingi, na kadhalika.

Na kisha wakapata onyo hili kutoka kwa jaji: unaitwa Quaker. Kwa hivyo hawakutaka kujulikana na hilo. Kwa hivyo, kulikuwa na aina hii ya kutulia, na ndivyo unavyojua kuhusu Quakers leo, bila shaka kuhusu hilo.

Wakati mwingine, kuna aina ya ushabiki ndani ya safu za Quaker, na hiyo huleta mwanga mbaya kwa Quaker. Kwa hivyo, nitataja mtu mmoja tu, mtu mmoja Quaker ambaye alikuwa mshabiki kidogo, na jina lake lilikuwa James Naylor. Kwa hivyo hizi hapa tarehe za James Naylor.

Sawa, James Naylor. James Naylor alikuwa na maisha magumu kidogo. James Naylor alikuwa akihubiri wakati mmoja huko Bristol.

Sasa , alikuwa mkuu wa Quakers huko London, kwa hivyo hili ni jina muhimu katika historia ya Quaker. Lakini James Naylor alikuwa Bristol, na alikuwa katika jumuiya ya Quakers huko Bristol. Na aliamua kwamba alitaka kuhubiri kuhusu Kristo kuingia mioyoni mwa watu kwa sababu mwanga huu wa ndani wa Kristo ni muhimu sana.

Kwa hivyo, alichofanya ni, huko Bristol, kuigiza kuingia kwa Yesu kwa ushindi Yerusalemu. Alidhani itakuwa jambo zuri kwa Bristol kuona aina hii ya kuigiza. Na kwa hivyo, kuigiza kuingia kote kwa ushindi kwa Yesu Yerusalemu akiwa juu ya punda na kadhalika, na ilileta kashfa kwa Waquaker.

Na akakamatwa. Sasa maskini James, namaanisha maskini James Naylor, alipokamatwa na kuwekwa gerezani, walimfanyia mambo mawili ambayo yangekukatisha tamaa kufanya hivi tena. Walimtia alama nyuki kwenye paji la uso wake kwa kumkufuru Mungu.

Sasa hilo si jambo zuri, unajua, hilo haliwezi kuwa jambo zuri. Kwa hivyo, ana nyuki kwenye paji la uso wake kwa kuwa mkufuru. Na kisha walichofanya ni kutoboa tundu kwenye ulimi wake kwa kutumia chuma cha moto ili kwa sababu tundu hilo lilikuwa limetoboa kwenye ulimi wake, asiweze kuzungumza waziwazi, kusema mambo haya ya Quaker.

Na kisha wakamfunga gerezani. Kwa hivyo, James Naylor aliteseka kweli kwa sababu ya Quaker, bila shaka kuhusu hilo. Sasa, kuna aina ya mwisho wa hadithi hii na James Naylor.

James Naylor alipotoka gerezani, alijuta kwa kile alichokuwa amefanya. Alidhani alikuwa ameleta sifa mbaya kwa chama cha Quaker. Kwa hivyo alikuwa na majuto kidogo kwa kile alichokuwa amefanya maishani mwake.

Kinachotokea ni kwa sababu ya matukio kama haya: Ukwaktari huishia kwenye jambo hili tulilozungumzia, na kutulia kwa Ukwaktari hutokea baada ya baadhi ya vipindi hivi. Kwa hivyo, kipindi cha Naylor kiliwafanya Wakwaktari kuwa waangalifu kupita kiasi katika karne ya 18, bila shaka kuhusu hilo. Sawa, sasa, chini ya kuibuka kwa Wakwaktari, nataka kutoa mawazo muhimu kuhusu Wakwaktari, mawazo ambayo yaliungana na ambayo yalijulikana.

Kwa hivyo, tutafanya hapa. Ni kawaida kufanya hapa chini ya ukuaji wa Quakers kabla hatujawaleta Quakers Marekani. Kwa hivyo hapa kuna mawazo ya msingi. Haya hayako katika mpangilio wowote, kuanzia wazo muhimu zaidi hadi wazo lisilo muhimu sana.

Haya ni baadhi tu ya mawazo kuhusu kile ambacho Waquaker waliamini na kufundisha na kufikiria kuwa muhimu. Sawa, la kwanza ambalo tayari tumezungumzia, nalo ni kutangaza nuru ya ndani ya Kristo. Ukweli mkuu wa injili ni Kristo, na uzoefu mkuu wa hilo ni kwamba kila mtu anaweza kuwa na nuru ya ndani ya Kristo.

Kila muumini anaweza kuwa na mwanga wa ndani wa Kristo. Na hivyo kwao inakuwa ukweli mkuu, aina kuu ya ujumbe, aina kuu ya tangazo. Kwa hivyo hilo ni wazo moja la Waquaker.

Wazo la pili la Waquaker ni kwamba walipendelea urahisi wa ujumbe wa injili, mwanga wa ndani wa Kristo, na urahisi wa ujumbe wa injili. Walipendelea urahisi wa ujumbe wa injili kuliko ujumbe wa kubahatisha wa hukumu, mwisho wa dunia, au kuja kwa pili kwa Kristo. Walidhani upande huo wa injili ulikuwa ni uvumi mwingi sana.

Urahisi unakuwa neno muhimu kwa maisha na theolojia ya Quaker badala ya uvumi. Na kulikuwa na katika karne ya 17, kulikuwa na uvumi mwingi wa kuvutia kuhusu kuja kwa Yesu mara ya pili, mahali ambapo hili lingetokea, lini lingetokea, na kadhalika. Kwa hivyo hiyo ndiyo nambari mbili.

Sawa, nambari tatu, kwamba hutashangazwa na hili, bila shaka. Waliamini, kama Roger Williams, katika uhuru kamili wa kidini na uhuru wa kidini. Sio tu uvumilivu wa kidini bali uhuru wa kidini.

Watu wanapaswa kuwa huru kuabudu wanavyotaka kuabudu. Watu wanapaswa kuwa huru kutokuwa na dini ikiwa wanataka kuwa hivyo. Wanapaswa kuwa huru kuwa wasioamini Mungu ikiwa wanataka kuwa hivyo.

Lakini kunapaswa kuwa na uhuru kamili wa kidini. Hakupaswi kamwe kuwa na kulazimisha dini kwa watu na serikali. Kwa hivyo, uhuru kamili wa kidini, si uvumilivu wa kidini tu.

Ilikuwa muhimu kwa Waquaker. Nambari nne kwa Waquaker, bila shaka, Waquaker walikuwa wapingaji wa amani. Walikataa kushiriki katika jeshi.

Kwa hivyo, walikuwa wapinga amani. Na unaweza kujua hilo kidogo kuhusu Waquaker hata leo. Kwa hivyo, nambari tano ni kwamba Waquaker walikuwa mmoja, na tunapaswa kuwapa sifa kwa hili.

Lakini Waquaker walikuwa dhidi ya utumwa, wote wakiwa Uingereza. Tutakapokuja Marekani, tutakuwa na hotuba ndefu kuhusu hili baadaye katika kozi hiyo. Lakini Waquaker walikuwa dhidi ya utumwa.

Kwa kweli, kundi la kwanza la kupinga utumwa duniani lilianzishwa na Waquaker. Kwa hivyo Waquaker walipinga utumwa popote ulipopatikana. Na nina mfano mzuri wa hilo.

Hili ni jina lingine muhimu la Quaker. Jina lake ni John Woolman. Kwa kifupi kuhusu John Woolman, John Woolman alikuwa Quaker wa New Jersey.

Na alihubiri ukweli wa Quaker kuhusu nuru ya Kristo na kadhalika. Lakini pia alikuwa kama dhamiri ya Quaker huko New Jersey. Na kwa sababu baadhi ya Quaker walikuwa wanaanza kuwashikilia watumwa, John Woolman alikuwa kinyume kabisa na hilo.

Na kwa hivyo Woolman alikuwa mpiganaji wa vita dhidi ya utumwa, kwanza miongoni mwa watu wake, miongoni mwa Waquaker, lakini kisha Amerika kwa ujumla. Inavyoonekana, hata hivyo, alikuwa mtu mpole sana. Kwa hivyo, lazima ajue jinsi atakavyojieleza kwa hisia na imani hii dhidi ya utumwa aliyonayo.

Atafanyaje hivyo? Kwa hivyo, jinsi alivyoamua angefanya hivyo ilikuwa, kama siwezi kuhubiri na kufundisha waziwazi kila wakati, nitafanya hivyo kwa matendo yangu. Na kwa hivyo, alipoalikwa kwenye nyumba za watu kwa chakula cha jioni, alienda kwa furaha na kula chakula cha jioni, na watumwa wangewaandalia kila mtu chakula cha jioni katika nyumba hizi. Na mwisho wa chakula, angewaita watumwa pamoja, naye angewalipa kwa huduma yao.

Jambo la kusema hapa ni kwamba watu hawa hawapaswi kuwa watumwa. Wametuhudumia vyema, na wanastahili kulipwa kwa kazi waliyoifanya. Kwa hivyo, alitumia aina hizo za mbinu ili kupata aina hii ya ujumbe wa kupinga utumwa ambao aliushikilia kwa nguvu sana kiasi kwamba wengi wa Quakers walifanya hivyo pia.

Jambo lingine kuhusu Quakers ni kwamba haya ni baadhi tu ya mawazo kuhusu Quakers, lakini Quakers walihusika katika kazi ya umisionari. Baadhi ya Quakers waliokuja Amerika walikuja hapa kama wamishonari, lakini kisha Quakers huko Amerika walikuwa wamishonari kwa Wamarekani Wenyeji, hata wakianza Rhode Island, kwa sababu kulikuwa na makabila mbalimbali ya Wahindi Wenyeji wa Amerika huko Rhode Island. Quakers huko Amerika walianza kuwafikia Wamarekani Wenyeji na Wahindi, kwa hivyo walikuwa hivyo pia.

Na kisha, hatimaye, tayari tumetaja hili, lakini urahisi wa huduma zao za ibada ndio waliojulikana nao. Kwa hivyo, urahisi wa huduma za ibada. Kwa hivyo unapowafikiria Wakwaki kuhusiana na Uanglikana wa karne ya 17 na 18 huko Uingereza, pamoja na liturujia yake na liturujia yote ya huduma hizo, Wakwaki ni kinyume kabisa cha hilo.

Huduma zao ni rahisi sana. Sasa, moja ya mambo yaliyowasumbua Wapuritani na Waanglikana huko Uingereza, Wapuritani huko Amerika, moja ya mambo yaliyowasumbua sana kuhusu ibada ya Waquaker ilikuwa, labda kulikuwa na mambo mawili, labda kuna matatu, lakini kuna mambo machache. Hata hivyo, jambo moja linalokuja akilini hapa ni kwamba Waquaker hawakuwa wakifanya kazi kulingana na sakramenti.

Kwa hivyo, Waquaker hawakufanya na hawafanyi sakramenti. Kwa hivyo, mambo haya ambayo yalikuwa muhimu sana kwa maisha ya kidini ya Waprotestanti, ubatizo na Meza ya Bwana, Waquaker walihisi kwamba haya yalikuwa mambo halisi ya kiroho na hayakuhitaji kufanywa katika ibada. Wapuritan walichukizwa sana na hilo, kwamba hawakufanya ubatizo katika Meza ya Bwana.

Kwa hivyo, kulikuwa na aina fulani za desturi za kidini ambazo zilikuwa na matatizo, bila shaka. Lakini aina hizo za mambo, aina hizo za mawazo, hukupa ufahamu wa Waquaker walikuwa akina nani, walichoamini, urahisi wa theolojia yao, na urahisi wa maisha yao, jambo ambalo hukupa ufahamu wa wao ni akina nani. Acha nisimame hapa kwa dakika chache tu.

Tumekuwa tukiendelea kwa muda hapa. Tulizungumzia kuhusu Rhode Island, kisha George Fox, kisha kuibuka kwa Quakers kabla hatujawaleta Marekani. Je, una maswali yoyote kuhusu hilo? Hilo ni swali zuri.

Hapana, kulikuwa na sababu zingine nyingi, na tutafikia sababu hizo tutakapofikia baadhi yake. Nina sehemu ndogo ya hotuba hii kuhusu sababu za kitheolojia kwa nini Wapuritani walikuwa dhidi ya Waquaker. Kwa hivyo hiyo ilikuwa sababu moja tu ambayo ilinijia akilini nilipokuwa nikitoa mihadhara, lakini kulikuwa na sababu za kitheolojia zilizosababisha matatizo halisi kwa Wapuritani. Na kwa hivyo, tutakapowafikia Wapuritani wakija Amerika, tutagundua ni kwa nini Wapuritani walianza kuwanyonga kwa sababu hizi za kitheolojia.

Ndiyo. Ndiyo, sawa. Tutawaleta sasa Marekani na kuona kilichotokea walipoanza kujaribu kuingiza hii Marekani.

Lakini hadi sasa, tunazungumzia kimsingi kuhusu Uingereza, Scotland, na Wales, lakini kimsingi Uingereza ilikuwa mahali ambapo nguvu zao zilikuwa. Kuna kitu kingine kuhusu Quakers? Kuna kitu chochote kuhusu Rhode Island? Kwa sababu hatukusimama na kuuliza kuhusu Rhode Island. Kuna kitu chochote kuhusu Rhode Island? Je, kuna kitu chochote kuhusu George Fox mwenyewe au chochote kuhusu Quakers? Ndiyo.

Sawa. Alikuwa na matatizo kadhaa halisi. Tatizo moja alilokuwa nalo lilikuwa kama tatizo la kibinafsi pia, lakini alifungua kitabu cha Matendo.

Anafungua kanisa la kwanza. Anagundua hadithi hizi nzuri kuhusu watu hawa waliojazwa roho na jinsi Mungu alivyofanya kazi kupitia wao. Hakuhisi kwamba alikuwa na uzoefu huo, lakini pia hakuona huo katika uzoefu wa ibada wa Uanglikana, ambao aliujuua Uingereza.

Kwa hivyo, hakuona hilo. Kwa hivyo, hilo ni tatizo la kibinafsi na tatizo la kanisa. Tatizo lingine ulilotaja ni nini, tena, kuhusu... Sawa.

Sawa. Sawa. Tatizo jingine alilokuwa nalo ni kwamba, bila shaka, aliwaendea washauri hawa ambao wengi wao walikuwa Waanglikana, na akagundua kuwa kulikuwa na tofauti za kitheolojia, lakini hakuweza kutatua tofauti hizi.

Kwa hivyo, anafikia mahali katika maisha yake. Mara tu yeye mwenyewe anapokuwa amemtenda Roho Mtakatifu katika maisha yake na kuamini katika nuru ya ndani ya Kristo, anafikia mahali katika maisha yake ambapo anasema, Siwezi kufanya kazi kupitia hili katika kanisa lililoanzishwa. Kanisa lililoanzishwa halielewi hili.

Pia, kanisa lililoanzishwa linadhibitiwa na serikali. Ni serikali inayolidhibiti kanisa. Sitaki hilo.

Nataka kuwa huru. Kwa hivyo ndivyo anavyoanza kwa uhuru na uhuru kuhubiri injili kama anavyoielewa. Ndiyo.

Mtu muhimu sana katika historia ya Ukristo. Na kisha tutawaleta Quakers hapa Amerika na kuona ushawishi ulikuwa nini hapa. Sawa.

Sawa. Hawakuunda uongozi, na bado hakuna uongozi wa kiufundi ndani ya Quakerism. Kila kanisa la Quaker na kila mahali pa kukusanyika Quaker ni huru ndani yake.

Hawakuwa na wahudumu waliowekwa wakfu wa injili. Walichukua ukuhani huo wa waumini wote kwa kiwango ambacho nadhani kinaupanua sana, ambacho kilijumuisha kuhubiri injili, kufundisha injili, na kadhalika, kuwa na nuru ya Kristo.

Na kwa hivyo, naweza kusimama na kusema chochote. Kwa hivyo, haina muundo wowote, haina uongozi, na ni tofauti sana na kanisa la Anglikana katika eneo ambalo lilikulia. Ndiyo.

Na hilo bado lingekuwa kweli kwa Quakerism leo. Unajua Chuo cha Quaker kingekuja akilini? Kipi? George Fox. Chuo Kikuu cha George Fox.

Umesikia kuhusu George Fox? Ndiyo. Nadhani kuna wengine kadhaa. Labda.

Ni nini hicho? Guilford. Sijui hilo. Hiyo ni historia ya Quaker, sivyo? Sawa.

Sawa. Inavutia sana. Mengine ambayo sijui.

Ninamjua George Fox, lakini nataka kusema Swarthmore, lakini sina uhakika kuhusu hilo. Nataka kusema Swarthmore, lakini sina uhakika kabisa. Kwa hivyo, tutaondoa hilo kwenye kanda.

Tutagundua. Tutaitafuta kwenye Google. Maswali mengine hapa.

Sawa. Tuwalete Amerika kabla sijafanya hivyo. Mapumziko 10 ya sekunde 10 kwa sababu ni Ijumaa.

Unastahili sekunde 10 siku ya Ijumaa, kisha tutazileta Amerika. Tutazileta baadaye. Sio bado, lakini tutazileta baadaye.

Hujambo, Ted, nilisahau kuuliza. Je, unakatiza hili wakati wa mapumziko haya? Hufanyi hivyo. Sawa.

Unaweza kuhariri mapumziko yangu. Tutagundua. Sawa.

Ibariki mioyo yenu. Sekunde 10. Hiyo inatosha.

Umepumzika vizuri Ijumaa. Natumaini utakuwa na wikendi njema. Shukuru tu kwamba huishi Washington, DC, kwa sababu kutakuwa na theluji ya takriban futi mbili wikendi hii.

Theluji ya futi mbili, mbili na nusu kwa Washington. Sio hivyo kwetu. Sawa.

Tuwalete Quakers Marekani. Tuwalete Quakers hapa. Sawa.

Kwanza kabisa, 1656. Huo ndio wanawake wawili wa kwanza wa Quaker kutua kwenye meli huko Boston mnamo 1656. Meli haijalishi.

Ilitukia kuitwa Swallow. Wanatua Boston kwenye meli. Nadhani wako hapa, labda kama wamishonari.

Nadhani walikuja kueneza sababu ya Quaker. 1656. Sasa kulikuwa na tatizo kidogo walipokuja, hata hivyo, na hilo ni kwamba viongozi wa Puritan huko Boston hawakuwaruhusu watoke kwenye meli.

Meli iliporudi Uingereza, wanawake hao wawili walikuwa kwenye meli hiyo wakirudi nyumbani tena. Hawakuruhusiwa kuja Boston. Tutaona baadhi ya sababu hizi za kitheolojia baada ya dakika moja tu.

Kwa hivyo, waliwekwa ndani ya meli, na wakaenda zao. Kwa hivyo, sawa. Sasa, hatimaye, Waquaker wanaweza kutua Boston, na labda nadhani kwamba baadhi yao waliingia Boston na vikundi vingine na kidogo chini ya skrini ya rada.

Lakini waliweza kutua Boston. Kwa hivyo, hatimaye, unaanza kuwa na jumuiya ndogo ya Quaker huko Boston. Sasa, tatizo ni kwamba Quaker ni changamoto kubwa kwa upekee wa Puritan huko Boston.

Wapuritani walikuwa na umiliki dhidi ya Boston, na walikuwa changamoto kubwa kwa upekee wa Wapuritani huko Boston. Kwa hivyo, kitu pekee walichofikiria kufanya ni Wapuritani wa Boston, na waliamua kuanza kuwapachika Quaker kwenye Boston Common. Kwa hivyo, tayari tumetaja hilo.

Tumesoma ibada hiyo ndogo leo ya Quaker, Quaker wa mwisho aliyenyongwa kwenye Boston Common. Sawa. Sasa, nini kinaendelea? Wanafikiria nini? Nadhani tayari tumetaja hili katika kozi, lakini labda tunahitaji kushughulikia hapa.

Wapuritani wanawaza nini wanapowanyonga watu kwenye Boston Common? Naam, wanachofikiria, wanakifikiria kwa maneno ya karne ya 17. Kwa maneno ya karne ya 17, hakuna kilichovuruga utaratibu wa kijamii kama uzushi. Uzushi ni kuvuruga utaratibu wa kijamii.

Na tunawajibika kudumisha mshikamano wa utaratibu wa kijamii. Kwa hivyo, ikiwa tutalazimika kuwabandika watu kwenye Boston Common ili kufanya hivyo, iwe hivyo kwa sababu ni utaratibu wa kijamii.

Leo, tunaiita ni manufaa ya wote. Huo ni msemo tunaoufahamu, sivyo? Utaratibu wa kijamii, manufaa ya wote, tunawajibika kudumisha hilo. Na kwa hivyo, wananyongwa, si kwa sababu tu wanaamini mambo fulani, lakini wananyongwa ili kudumisha utaratibu wa kijamii.

Kwa hivyo, najua ni vigumu kwetu, unajua, katika karne ya 21, kufikiria kwa maneno hayo na kuyafikiria tena. Na hata hatuzungumzii kuhusu uzushi hata hivyo. Kwa hivyo, tunaishi nao kila siku.

Hatuitambui. Kwa hivyo najua kwamba katika karne ya 21, ni vigumu kufikiria kwa maneno hayo, lakini lazima urudishe akili yako kwenye karne ya 17 na uelewe kile Wapuritan wanachofikiria kuhusu mpangilio wa kijamii na manufaa ya wote. Sasa, walikuwa na matumaini, bila shaka, kwamba hii ingewazuia Waquaker.

Mara tu watu walipowaona Waquaker wakinyongwa kwenye Boston Common, walitumaini watu wangesema, oh, hilo si langu. Samahani. Hilo halijawahi kutokea.

Rafiki yangu alikuwa akisimulia hadithi kuhusu karne ya 17 nchini Uingereza; walikuwa wakitundika mifuko ya watu. Hilo ni gumu sana. Nadhani ni gumu sana kutundika mifuko ya watu, lakini walikuwa wakitundika mifuko ya watu.

Lakini mzaha ulikuwa kwamba, na umati huu wote ulikuwa ukikusanyika, kwa njia, hiyo ilikuwa kweli katika Boston Common pia. Samahani kusema hili lilikuwa tukio la umma. Kwa hivyo, mtu alipokuwa akinyongwa, umma wote ulijitokeza, kama usiku wa kwanza.

Umma wote unajitokeza kutazama kunyongwa. Utani ulikuwa kuhusu kunyongwa kwa wanyang'anyi ni kwamba wakati wanyang'anyi walikuwa wakinyongwa, kulikuwa na wanyang'anyi katika umati wakichukua mifuko ya watu waliokuwa wakitembea, wanyang'anyi wakinyongwa. Kwa hivyo, je, ilifanya kazi? Je, kunyongwa huku kwa Waquaker kulifanya kazi katika suala la kudumisha utulivu wa kijamii? Na jibu la hilo ni hapana, kwa sababu Uquaker ulikua hata huko Boston, hata baada ya watu wanne kunyongwa kwenye Boston Common.

Kwa hivyo, mambo yanatokea huko Boston Common na hawa Quaker. Lakini sawa, sasa tunataka kutoa sababu za kitheolojia kwa nini Wapuritani hawakuwa na furaha na Waquaker. Tumetoa mambo ya jumla kuhusu Waquaker, lakini sasa tunataka kutoa sababu za kitheolojia kwa nini Wapuritani waliwatundika Waquaker ili kudumisha utaratibu wa kijamii.

Kwa hivyo sawa, tena, si katika jambo lolote la lazima, muhimu zaidi, lisilo muhimu sana, lakini sawa, haya ni baadhi. Sawa, nambari moja, Waquaker walikuwa na mwelekeo wa kuona Biblia kama aina ya kitabu kilicho wazi. Unajifunza mambo mengi zaidi kuhusu Mungu na Kristo na Roho Mtakatifu katika Biblia, na hasa, unajifunza kwamba Kristo ndiye nuru ya ndani.

Na Wapuritani waliiona Biblia kwa njia yenye mipaka zaidi kuliko hiyo. Walikuwa na wasiwasi kuhusu aina hii ya hemeneutiki ya uzoefu ya Quaker ikifanya kazi. Walikuwa wameona hilo kwa Anne Hutchinson.

Walikuwa na wasiwasi kuhusu hilo na upingaji wake wa kidini. Kwa hivyo, walikuwa na wasiwasi kuhusu jinsi Waquaker walivyoitendea Biblia. Na hivyo hilo liliwasababishia matatizo.

Na, bila shaka, hilo lingekuwa la kitheolojia kwa Wapuritani. Jambo la pili ni kwamba, bila shaka, tulitaja siku nyingine kwamba Wapuritani waliamini katika kuchaguliwa tangu mwanzo. Waliamini katika kuchaguliwa.

Baadhi ya watu walichaguliwa kuokolewa. Baadhi ya watu walichaguliwa kuhukumiwa. Na bila shaka, kwa Waquaker, hilo ni laana, fundisho la kuamuliwa

tangu mwanzo, kwa sababu Waquaker walihisi kwamba nuru ya Kristo inaweza kuingia moyoni mwa mtu yeyote.

Mtu yeyote angeweza kupata mwanga wa ndani wa Kristo, si mtu yeyote tu aliyechaguliwa tangu mwanzo. Hawakuamini katika kuchaguliwa tangu mwanzo. Jambo la tatu tulilotaja linahusiana na ibada ya kanisa.

Ibada ya Quaker ilikuwa rahisi sana. Bila shaka, hakukuwa na liturujia ya ibada ya Quaker, na hakukuwa na huduma iliyowekwa wakfu na hakukuwa na utekelezaji wa sakramenti. Naam, hilo liliwasumbua Wapuritani.

Sasa, Wapuritani hawakuwa na liturujia, kwa hivyo waliacha liturujia kutokana na ibada ya Waanglikana. Lakini walikuwa na huduma iliyowekwa wakfu. Kumbuka, hiyo inahusiana na wito, wazo la wito.

Na bila shaka, walitekeleza sakramenti kwa sababu sakramenti hizo ni za kibiblia. Kwa hivyo Wapuritani wamesikitishwa sana na aina hii ya unyenyekevu hadi mwisho wake. Na hii, bila shaka, ni ya kitheolojia kwao.

Jambo lingine katika suala la theolojia ni kwamba walihisi kwamba Waquaker walisisitiza sana uzoefu. Wapuritan walikuwa na wasiwasi kuhusu hilo. Ukiweka msisitizo huu wote juu ya uzoefu, hilo litakupeleka wapi? Uzoefu huja na kuondoka.

Unahitaji kuamini neno la Mungu hakika, ambalo tunaweza kulielewa kupitia matumizi ya akili zetu. Kwa hivyo, walikuwa na wasiwasi sana kuhusu aina hii ya kipengele cha uzoefu cha Waquaker. Hatimaye, hii ikawa mvutano wa kitheolojia kati ya Wapuritan na Waquaker.

Waquaker walijiona kama wamishonari. Tayari tumetaja hilo. Sababu ya watu kuanza kuja Amerika ni kwamba Waquaker walikuwa na bidii ya kimisionari, kwa namna fulani.

Na kwa Wapuritani ambao hawakuwapenda Waquaker, hawakupenda hilo. Hawakupenda bidii ya Waquaker, lakini pia hawakupenda theolojia iliyosababisha bidii hiyo. Theolojia inasema kwamba kila mtu anaweza kuwa na nuru ya ndani ya Kristo, kwa hivyo tunahitaji kumfikia kila mtu na ujumbe huu wa nuru ya ndani.

Kwa hivyo, hawakupenda; hawakupenda bidii ya umisionari, lakini hawakupenda sababu ya bidii ya umisionari labda zaidi. Kwa hivyo, Waquaker, ndiyo maana wanawatundika Waquaker wanne katika Boston Common, na ndiyo maana waliendelea kuwakandamiza Waquaker, na ndiyo maana Waquaker hatimaye walielekea Kisiwa cha Rhode. Kwa hivyo hiyo inatupeleka F, samahani, hiyo inatupeleka, oh hapana, bado tuko katika E, bado tuko katika E, Waquaker wanakuja Amerika.

Kwa hivyo kabla hatujaanza kuzungumzia Wabaptisti, sawa, Waquaker wanakuja Amerika, lakini hebu tuwapeleke Rhode Island. Rhode Island ikawa kimbilio la Waquaker.

Kisiwa cha Rhode kikawa ngome ya Waquaker. Je, Waquaker walieleweka? Ndiyo. Kwamba walikuwa watu huru sana, tuseme, kweli, kutoka kwa macho ya Roho yanayoingia? Ndiyo, sawa, sawa.

Na kwa sababu walikuwa huru sana, walikuwa katika mpangilio huu wa kuhudumu. Sawa, sawa, sawa, sawa. Na hawakuona hili kama la kibiblia hata kidogo.

Biblia ilikuwa msingi wa mamlaka yao. Hawakuona hili kama la kibiblia hata kidogo. Walilionga kama uzoefu tu.

Na kisha walichukizwa kwamba kama utajiweka kama dhehebu la kidini, wachungaji wako wapi? Kwa nini hufanyi mazoezi ya ubatizo? Kwa nini hutoi chakula cha jioni cha Bwana siku ya Jumapili? Walichukizwa na jinsi Waquaker walivyofanya mambo. Na zaidi ya yote, uzushi ni changamoto kwa utaratibu wa kijamii. Kwa hivyo, uzushi lazima ushughulikiwe kwa nguvu sana.

Kwa hivyo ndiyo maana ulining'inia kwa Waquaker. Ndiyo, wanatumia misemo mbalimbali kwa ajili yake. Lakini Yesu aliposema, Mimi ni nuru ya ulimwengu, walichukulia hilo kumaanisha kwamba yeye pia lazima awe nuru ya waumini walioko duniani, na kadhalika.

Lakini kwa Waquaker, ni nani anayehudumia maarifa hayo kwamba nuru ya Kristo iko ndani yenu? Ni Roho Mtakatifu ndiye anayefanya hivyo. Waquaker walikuwa Watrinitariani, kwa hivyo hawakuwa kama waabudu Mungu waliokuwa Wayunitariani. Walikuwa watu wa Utatu.

Lakini wanasisitiza mwanga huu wa Kristo kupitia huduma ya Roho Mtakatifu. Huo ndio uhai wa mwamini. Huo ndio uhai unaobadilisha wa mwamini kwa Waquaker.

Hilo lingekuwa kweli zaidi leo kuliko wakati huu. Wanapimwa kwa urahisi wa ujumbe wao, mwanga huu wa ndani wa Kristo kupitia huduma ya Roho Mtakatifu. Hiyo ndiyo urahisi wa ujumbe ndio muhimu kwao.

Kwa hivyo, ingekuwa kweli zaidi leo kwamba Waquaker wanaweza kuwa na msimamo wa kitheolojia ulio wazi zaidi. Hakika, Chuo cha George Fox labda kinaonyesha aina hiyo ya theolojia ndani ya jamii yao. Lakini katika wakati tunaozungumzia, bado tunazungumzia kuhusu jamii rahisi sana, na kisha unaunda jamii mjini.

Kwa mfano, Waquaker huja Kisiwa cha Rhode. Wanaunda jamii. Walijenga jengo dogo kwa ajili yao wenyewe, na wakakusanyika kuabudu Kisiwa cha Rhode.

Lakini ni rahisi sana. Wanakuja Rhode Island, na wanahisi huru sana huko Rhode Island. Sio kama Wapuritani huko Boston walivyokuja Rhode Island.

Acha nitoe mambo machache hapa. 1672, tarehe muhimu sana katika historia ya Quaker huko Amerika 1672. 1672, George Fox anakuja Rhode Island.

Safari ndefu sana kwa George. Hata hivyo, George Fox alikuja Rhode Island kwa sababu Rhode Island ndio mkusanyiko wa Quakers nchini Marekani. Kwa hivyo, alikuja Rhode Island kukutana na Quakers, na mwandishi mmoja alisema aliwapa Quakers maisha mapya kote New England alipokuja Rhode Island.

Kwa hivyo, George Fox anakuja, sijui, kwa nini? Kuwaimarisha Quakers hapa Amerika na kuimarisha uelewa wao wa wao ni nani na wanachofanya inakuwa muhimu sana. Sawa, sasa, tunaweza kufikiria Roger Williams bado yuko hai. Yeye na George Fox wanajaribu kupanga mkutano kati yao.

Sasa, huo ungekuwa mkutano wa kuvutia sana kwa sababu Roger Williams aliwadharau Waquaker. Hakuwapenda watu hawa hata kidogo. Alidhani walikuwa watu wasio na imani na hakika wasio na imani kitheolojia.

Na kwa hivyo, nadhani labda, sijui, lakini labda alitaka sana kukutana na George Fox, kwa namna fulani kumnyoosha George, ambariki moyo wake. Kwa hivyo labda mkutano huu, hata hivyo, kwa sababu ambazo sijui, mkutano haukufanyika. Kwa hivyo, George Fox na Roger Williams walikuwepo wakati mmoja, lakini hawakuwahi kukutana, ingawa ingekuwa ya kuvutia kujua wangeambiana nini ikiwa wangekutana.

Kwa hivyo, sawa. Sasa, Quaker, Rhode Island, inajulikana kama ngome imara sana ya Quaker. Kwa hivyo acha niendeleo mbele kuhusu vizazi vitano kutoka wakati tunaozungumzia, kwa George Fox, wakati wa Roger Williams.

Acha niendeleo na jina ambalo sina kwenye orodha yangu. Jina lake ni Stephen Hopkins. Sina jina hilo kwenye orodha.

Ningepaswa kumweka hapo. Stephen Hopkins. Huenda hayuko kwenye orodha yako ya mtaala pia.

Kwa hivyo, hebu tuendeleo mbele kwa Stephen Hopkins. Ili tu kukuonyesha jinsi Waquaker walivyokuwa muhimu katika Kisiwa cha Rhode, Stephen Hopkins alikuwa gavana wa Kisiwa cha Rhode wakati wa Vita vya Mapinduzi na aliyetia saina Azimio la Uhuru. Kwa hivyo Stephen Hopkins, STEPHENHOPKINS.

Kwa hivyo gavana wakati wa Vita vya Mapinduzi na mtia saini wa Azimio la Uhuru. Unajua mstari wangu unaofuata utakuwa nini, sivyo? Stephen Hopkins alikuwa Quaker mwenye fahari sana. Kwa hivyo, inakuonyesha jinsi, katika vizazi vichache, Quaker walikuwa wametawala sana maishani huko Rhode Island.

Kwa hivyo, yeye ni mfano wa jinsi Waquaker walivyokuwa na nguvu uliporuhusu uhuru huu wa kidini ulipowaruhusu watu hawa kuwa huru huko Rhode Island kuabudu wapendavyo, kufundisha wapendavyo. Wanakuwa na nguvu sana pamoja na Stephen Hopkins. Kwa kweli, alichaguliwa kuwa gavana mara tano huko Rhode Island.

Kwa hivyo huyu ni mtu muhimu sana wa Quaker huko Rhode Island na anakuonyesha jinsi Quaker walivyokuwa muhimu. Sawa. Kwa hivyo hiyo ndiyo kupungua.

Hapo ndipo Quakers walipokuja Marekani. Una maswali yoyote kuhusu Quakers kuja Marekani? Usingetaka kuwa mmoja wa wanawake hao wawili kwenye boti ya kwanza kwa sababu hawakupata nafasi ya kutoka kwenye boti, hawakupata nafasi ya kutembea kwenye boti na kwenda kwenye Ukumbi wa Faneuil na kula chakula cha mchana. Namaanisha, hawakuruhusiwa kufanya hivyo.

Kwa hivyo, nina maswali kadhaa hapa. Endelea. Na jina la meli lilikuwa nani? Swallow.

Ndiyo. Kwa hivyo, huna haja ya kukumbuka yoyote kati ya hayo. Ni ukumbusho tu kwamba Waquaker walijaribu kutafuta nafasi huko Boston, na wawili wa kwanza hawakuruhusiwa.

Lakini kisha wengine wakaanza kuingia. Waquaker walikuwa wapinga vita. Kwa hivyo, Waquaker walikuwa wapinga vita, na huduma yao wakati wa Vita vya Mapinduzi ilikuwa kwa sababu hawakutaka kuhudumu jeshini; huduma yao ilikuwa huduma ya kujali majeraha ya wanajeshi waliojeruhiwa na kadhalika.

Kwa hivyo hiyo ilikuwa huduma waliyotoa, lakini hawakuwa wakihudumu, hawakuwa na silaha. Kwa hivyo, ndio. Ndiyo.

Kuelekea, sawa. Hilo ni jambo zuri kwa sababu nilitaja kwamba unapoenda kwenye mkutano wa Quaker, na mtu anasimama kusema neno kutoka kwa Bwana, kwa ajili ya Quaker, huyo anaweza kuwa mwanamume au mwanamke kwa sababu kila mtu ana mwanga huu wa ndani wa Kristo, wanaume kwa wanawake, Roho Mtakatifu huhudumia hilo.

Na kwa hivyo, kila mtu ana fursa hii ya kuzungumza kwa niaba ya Bwana, kusema neno kwa niaba ya Bwana katika mikutano ya Quaker. Walikuwa sawa, Quaker walikuwa, kwa upande wa wanawake na katika maisha ya kidini. Kwa hivyo, hilo

liliwasumbua Wapuritan kwa sababu walisumbuliwa sana na Anne Hutchinson, ambaye hakuwa Quaker, ambaye alikuwa mmoja wao kwa namna fulani.

Lakini iliwasumbua sana kwamba walijua kwamba wanawake walikuwa wakizungumza katika mikutano hii ya Quaker. Je, hili linawezekana? Alikuwa mkuu wa Quaker huko London, lakini kisha akaenda Bristol. Lakini hilo linasikika kama la kihierarkia kidogo, sivyo? Kwangu mimi kusema hivyo.

Yeye ndiye mtu ambaye, unahitaji mtu wa kujenga nyumba ndogo za mikutano. Je, unahitaji mtu wa kusema mikutano itafanyika lini? Na kwa hivyo, elekea hivyo, kwa njia hiyo ndogo sana, aliwatunza Quaker huko London kwa njia hiyo. Lakini uko sahihi.

Labda hilo si neno zuri kutumia kwa sababu kichwa kinasikika kama cha kihierarkia, na hilo halingekuwa kweli kwa Waquaker hata kidogo. Lakini mimi husema kila mara, hata hivyo, ninaweka watu 10 chumbani kwa muda mrefu sana na utafanya hivyo, nitakuonyesha hatimaye, nitakuonyesha uongozi. Nitakuonyesha baadhi ya viongozi, na nitakuonyesha baadhi ya wafuasi, na kadhalika.

Kwa hivyo, sidhani kama unaweza kuepuka hilo. Jambo linalofuata tunalotaka kufanya ni kuzungumzia kuhusu Wabaptisti huko Rhode Island na kisha tu neno moja kuhusu historia inayoendelea ya Wabaptisti kwa sababu haikuwa Waquaker pekee waliokuja Rhode Island, bali pia Wabaptisti. Kwa hivyo sasa swali ni, je, tuanze kuzungumzia Wabaptisti sasa, au tsubiri hadi Jumatatu kuzungumzia Wabaptisti? Tutasubiri hadi Jumatatu kuzungumzia Wabaptisti.

Ibariki mioyo yenu. Muwe na siku njema. Tutaonana. Muwe na wikendi njema.

Huu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 3 kuhusu Roger Williams na Utofauti wa Kidini huko Rhode Island.